

Denne kolonne er forbeholdt sensor

This column is for external examiner

Oppgave 1

Skal her se hvordan ~~l~~ arbeidledighet påvirker lønn i to tilfeller før vi ser de sammen til et tredje tilfelle.

a) Antar her at det forhandles om lønn, Men bedriften bestemmer sykmeldingen. Bruker her styringsrestmodellen. Antar at profitten til bedriften er gitt ved:

$$(1) \pi = R(N) - wN, \quad R_N > 0, \quad R_{NN} < 0$$

hvor:

R - Inntekter for bedriften

N - Sykmelding

w - lønn

Her her at bedriftens profitt er inntekter, som er en funksjon av sykmelding, trukket fra kostnader, som her er lønna til arbeidene.

Antar at økt sykmelding vil øke inntektene til bedriften, Men at denne er avtakende.

Antar at når bedriften bestemmer sykmelding, nå vil de maksimere sin profitt m.h.p N :

$$\checkmark \frac{d\pi}{dN} = 0 \Rightarrow R'_N - w = 0 \Rightarrow \underline{R'_N = w} \quad (2)$$

Bedriften vil sette sykmelding slik at

Denne kolonne er forbeholdt sensor

This column is for external examiner

Marginal Inntekt er lik Marginal Kostnad for en arbeidets lønn. Har da at Synevesting er en funksjon av lønn:

✓

$$(3) N = N(w)$$

Kan se hvordan ~~lønna~~ ^{Synevesting} påvirkes av en lønning ved å derivere (2) Med hensyn på lønn:

$$R_{Nw} \cdot \frac{dN}{dw} = 1$$

✓ $\Rightarrow \frac{dN}{dw} = \frac{1}{R_{Nw}} < 0$

Denne er negativ, siden vi har antatt at $R_{Nw} < 0$. Dette er fordi økt lønn vil for bedriften bety økte kostnader, og de vil da redusere synevestingen. $N_w < 0$.

Vi kan videre sette dette inn i profittfunksjonen og maksimere med hensyn på lønna for å finne bedriftens optimale lønn: $\pi = R(N(w)) - w(N(w))$

$$\frac{d\pi}{dw} = 0 \Rightarrow R_w N_w - N(w) - w N_w = 0$$

✓

$$\Rightarrow \underbrace{N_w(R_w - w)}_{=0} - N(w) = -N(w) \quad (4)$$

fra FOB: for synevesting har vi at $R_w - w = 0$
 Kan nå gå videre med fagføringen pretsamer.

Denne kolonne er forbeholdt sensor

This column is for external examiner

Antar at fagforeningen har utilitaristiske preferanser, dette vil vi senere se er nødvendig når vi skal analysere hvordan løst arbeidledighet påvirker forhandlingslønna. Fagforeningens preferanser:

✓ (5) $V = N(w) \cdot v(w) + (M - N(w)) v^0$ $v_w > 0, v_{ww} < 0$
 fagforeningen tar hensyn til at løst lønn vil redusere sysselsetting når de bestemmer seg for sin optimale lønnsnivå.

Har her:

$v(w)$ - nytten til de med jobb i bedriften

M - Medlemmer i fagforeningen

v^0 - Nytt til de som ikke har jobb i bedriften.

Preferansene til fagforeningen er avhengig av alle de som har jobb i bedriften, Men også alle de som ikke har det.

Videre kan vi også se hvordan de ønsker at lønna skal være ved å maksimere med hensyn på lønn

$$\frac{dV}{dw} = 0 \Rightarrow N_w \cdot v(w) + N(w) \cdot v_w - N_w v^0 = 0$$

✓ (6) $\Rightarrow \underbrace{N_w (v(w) - v^0)}_{\text{nyttetap}} = \underbrace{N v_w}_{\text{nyttøkning}}$

Denne kolonne er forbeholdt sensor

This column is for external examiner

fagforeningen ønsker å ha lønn der nytte tapet ~~er~~ i form av redusert sykemøtting er ikke Marginal nytteøkning av økt lønn.

Utdere så definerer vi et uttrykk for "outside" nytte (alternativnytte, som er nytten til de medlemmene som ikke har jobb i bedriften:

$$V^0 = (1-p)V(wa) + pV(B)$$

Hvor

p - ssh for å bli helt arbeidsledig.

$V(wa)$ - Nyttien av å få en annen jobb, alternativ jobb nytte

$V(B)$ - Nyttien av å gå på arbeidsledighets trygd.

Antar at ssh for å bli helt arbeidsledig avhenger av arbeidsledighetsraten, u .

$$p = p(u) \quad \text{hvor} \quad p' > 0 \quad 0 < p < 1$$

Slik at når arbeidsledighetsraten øker, så vil det være flere om "beinet", større konkurranse om jobbene, og det vil da være større sannsynlighet for å bli helt arbeidsledig. Kan da finne hvordan økt arbeidsledighetsrate, arbeidsledighets trygd og alternativ lønn påvirker "outside" nytten.

Denne kolonne er forbeholdt sensor

This column is for external examiners

$$\frac{dV^0}{dP} = pV(B) > 0$$

Antar at høyere trygd vil gi høyere nytte før en som går på trygd. Og siden $\alpha/p < 1$, så vil uttrykket være positivt, dette fordi at når trygden øker vil det ikke være like ille å være arbeidsløst lenger, så nytten øker.

$$\frac{dV^0}{dwa} = V'(wa) - pV'(wa) = (1-p)V'(wa) > 0$$

Antar at ^{alts} alternativlønn vil øke nytten, slik at dette også vil øke "outside" nytte av samme grunn som i stad. Resttiden ved å miste jobben i bedriften er ikke like stor som den var.

$$\text{Antar at } V(wa) > V(B)$$

Nytten av å få en ny jobb er større enn å gå på arbeidsløshetsstrygd.

$$\checkmark \frac{dV^0}{d\alpha} = -p'V(wa) + p'V(B) = \underline{p'(V(B) - V(wa)) < 0} \quad (8)$$

Siden $V(wa) > V(B)$ så har vi at økt arbeidsløshet vil redusere "outside" nytten.

Dette fordi når arbeidsløsheten blir høy, så blir det vanskeligere å få ny jobb. Og nytten av å miste jobben vil derfor gå ned.

Denne kolonne er forbeholdt sensor

This column is for external examiner

Før vi nå skal finne forhandlingslønnen, må vi først definere to begrep. Trusselpunktene til Bedrift og fagforening $(\bar{\pi}, \bar{v})$. Dette er nivå på profit og nytte som er det laveste de to aktørene vil godta, under kontroll er det dette nivået de vil få. Antar som forenkling at trusselpunktet til bedriften er gitt ved $\bar{\pi} = 0$. Bedriften omker positiv profit. Kan nå sette opp Nash-objektfunksjonen for forhandling:

$$\checkmark \quad (a) \quad 0 = (v - \bar{v})^\beta + (\pi - \bar{\pi})^{1-\beta}$$

Her er β forhandlingsmakten til fagforeningen, dersom denne er lik 1, nå vil fagforeningen hatt full berettigelse når det kommer til lønn, og vi ville hatt en Monopolistisk fagforening.

Som forenkling skriver vi objektfunksjonen

$$\checkmark \quad (10) \quad \Omega = \ln 0 = \beta \ln(v - \bar{v}) + (1 - \beta) \ln(\pi)$$

For å finne forhandlingslønnen maksimerer vi denne med hensyn på lønnen:

$$\checkmark \quad \Omega_w = \beta \frac{\frac{dv}{dw}}{v - \bar{v}} + (1 - \beta) \frac{\frac{d\pi}{dw}}{\pi}$$

Denne kolonne er forbeholdt sensor

This column is for external examiner

Kan sette inn for (6) og (4)

$$\Omega_w = \beta \frac{N_w(V(w) - v^0) + NV_w}{V - \bar{V}} - (1 - \beta) \frac{N}{\pi} \quad (11)$$

For å se hvordan økt arbeidsledighet påvirker lønna må vi definere trusselpunktet til fagforeningen:

$$\bar{V} = MV^0$$

Antar at dersom trusselpunkt er den nytten som fagforeningen får dersom ingen skulle jobbet i bedriften og alle skulle fått "outside" nytte.

Kan da skrive:

$$V - \bar{V} = NV(w) + MV^0 - NV^0 - MV^0 = N(V(w) - v^0)$$

Setter dette inn i forhandlingslønna og skriver litt om så får vi:

$$(12) \Omega_w = \beta \left(\frac{N_w}{N} + \frac{V_w}{V(w - v^0)} \right) - (1 - \beta) \frac{N}{\pi}, \Omega_w > 0$$

(12) definerer da lønna som en funksjon av "outside" nytte og forhandlingsmakt $w = w(\beta, v^0)$ og $\Omega_w = \Omega_w(w(\beta, v^0), \beta, v^0)$

Kan nå implisitt derivere for å se hva som skjer med lønna når "outside" nytten øker:

Denne kolonne er forbeholdt sensor

This column is for external examiner

$$\frac{dQ_w}{dv^0} = 0 \Rightarrow -Q_{ww} \cdot \frac{dw}{dv^0} + Q_{wv^0} = 0$$

$$\Rightarrow \frac{dw}{dv^0} = -\frac{Q_{wv^0}}{Q_{ww}} > 0$$

fortegnet på denne avhenger av Q_{wv^0} , fordi vi har antatt at $Q_{ww} < 0$

Fra (12) kan vi se at andre ledd i parentesen er enerte ledd som inneholder v^0 . Dersom "outside" nytte øker her vil nevnen i denne brøken reduseres og hele uttrykket vil øke slik at $Q_{wv^0} > 0$. Slik at lønna er positivt avhengig av økt "outside" nytte.

Dette fordi at dersom "outside" utility øker, nå vil ikke bedriften ved å møte jobben være like stor, bedriften vil da gå med på høyere lønn for å beholde arbeidene.

Nå vet vi at økt arbeidsløshetsrate reduserer "outside" nytte, og vil da også redusere lønna.

Dette er fordi at når arbeidsløsheten øker vil forhandlingsmakt til fagforeningen reduseres, det vil bli lettere for bedriften å skaffe arbeidskraft, og det vil bli mer konkurranse om jobbene, slik at lønna kan reduseres.

Denne kolonne er forbeholdt sensor

This column is for external examiner

1b) Skal nå se på et tilfelle hvor bedriften beretter både lønn og sykmessing, men de tar hensyn til at økt lønn kan redusere gjennomtrekk i bedriften.

Antar her at bedriften kan ha insentiver til å sette høyere lønn for å redusere antallet som slutter i bedriften. Dette fordi det er kostnadsrykket til å ansette å trene opp nye arbeidere. Men økt lønn vil redusere profitten, så de må få ~~et~~ mer gevinn enn tap hvis de skal ønske å gjøre dette.

Antar at q er andelen av arbeidere som slutter i bedriften, og at denne er avhengig av relativ lønn og arbeidsløshet.

$$(13) \quad q = q\left(\frac{w}{w_a}, u\right), \quad q \neq 0$$

$$q_1 = \frac{dq}{d\frac{w}{w_a}} < 0$$

→ andelen som slutter reduseres dersom relativ lønn i bedriften øker. Dette fordi det vil bli en høyere kostnad for individet å slutte i bedriften.

Denne kolonne er forbeholdt sensor

This column is for external examiner

✓ $q_2 = \frac{dq}{du} < 0$

→ Når arbeidsledigheten øker, så vil det bli vanskelig å finne en ny jobb dersom man slutter. En marginal økning i arbeidsledigheten vil derfor redusere slutteraten.

✓ $q_{21} = \frac{d^2q}{du^2} > 0$

→ Dersom det alt har vært en økning i arbeidsledigheten vil ikke en marginal økning i relativ lønn gjøre store forskjellen.

Antar at bedriftens produksjon er gitt ved

$$Y = f(N) \quad f' > 0$$

Antar at produksjon er en funksjon av symmettling og at økt symmettling vil øke produksjonen. Her da at bedriftens lønnetter er gitt ved

$$R = Pf(N)$$

Kan nå skrive bedriftens profitt som:

✓ $(14) \pi = Pf(N) - (w + \theta q(\frac{w}{w_a, u}))N$

hvor

θ - kostnader knyttet til at en arbeider slutter

Denne kolonne er forbeholdt sensor

This column is for external examiner

Bedriften vil sette lønn og synevelting for å maksimere sin egen profit:

$$\frac{d\pi}{dN} = 0 \Rightarrow \underbrace{Pf'}_{\text{Inntekt}} - \underbrace{(w + \theta q_1 \left(\frac{w}{w_a}, u\right))}_{\text{Kostnad}} = 0$$

Bedriften vil sette synevelting slik at Marginal Inntektsøkning av ~~ett synevel~~ en Marginal økning i synevelting er lik Marginal økning i kostnader som følge av den Marginale økningen i synevelting.

Lønn:

$$\frac{d\pi}{dw} = 0 \Rightarrow \text{~~2000~~} - \left(1 + \theta q_1 \cdot \frac{1}{w_a}\right) N = 0$$

Kan skrives:

✓ (15) $-\theta \frac{1}{w_a} q_1 = 1$

vil sette lønn slik at Marginalnytteøkningen i form av redusert slutterate er lik den Marginale økningen i lønna. Har at dette er ett

Uttrykk for optimal lønn for bedriften $w = w(\theta, \frac{w}{w_a}, u)$

For å se hvordan økt arbeidsløshet eller lønna må vi derivere (15) implisitt med hensyn på w :

Denne kolonne er forbeholdt sensor

This column is for external examiner

$$-\frac{\theta}{w_a} \cdot \frac{1}{w_a} q_{11} \cdot \frac{dw}{du} - \frac{\theta}{w_a} \cdot q_{12} = 0$$

$$\Rightarrow \frac{dw}{du} \left(\frac{\theta}{w_a^2} q_{11} \right) = - \frac{\theta}{w_a} q_{12}$$

$$\Rightarrow \frac{dw}{du} = - \frac{q_{12}}{\frac{1}{w_a} q_{11}} < 0$$

Tidligere har vi antatt at $q_{12} > 0$, antar også at $q_{11} > 0$. Siden ytterligere lønsmønstre vil ikke ha en forstærkende effekt på sluttlosten.

Vi har da at når arbeidledigheten øker, vil også i dette tilfellet lønna bli redusert. Dette fordi at når vi får høyere arbeidledighet, så vil det være enkelt for bedriften å få tak i arbeidskraft. I denne modellen vil arbeidene være villige til å arbeide for mindre, og lønnen kan være lavere uten at sluttlosten endrer.

Oppsummering a) og b): Her da at både i forhandlingsmodellen (a) og effektivitetsskannmodellen (b) vil en økning i arbeidledigheten være med på å redusere lønna.

Denne kolonne er forbeholdt sensor

This column is for external examiner

1c) Skal til slutt se på et tilfelle hvor det forhandles mellom lønn og bedrift mellom lønn, som i oppgave a), Men at bedriften beretter symmetring og tar hensyn til at økt lønn reduserer gjennomtrekk som i oppgave b)

Hadde i oppgave b) at symmetring og nå det var en funksjon av lønn. Slik at forhandlingslønnen fortsatt vil se slik ut:

$$\Omega_w \Rightarrow \beta \frac{dV}{dw} + (1-\beta) \frac{d\pi}{dw} = 0$$

Men i dette tilfellet så setter vi inn for

$\frac{d\pi}{dw}$ fra oppgave b) slik at vi tar hensyn til at bedriften tar hensyn til at økt lønn reduserer gjennomtrekk

$$\Omega_w = \beta \left(\frac{Nw}{N} + \frac{Vw}{v(w-v^0)} \right) - (1-\beta) \frac{(1+\theta q_1 \frac{1}{w})N}{\pi}$$

Her vil en økning i arbeidsledigheten ikke bare gå gjennom "outside" nyften, Men det vil også påvirke slutteraten, $w = w(\beta, v^0, q_1)$. I dette tilfellet vil arbeidsledigheten både reduserer første ledd og andre ledd i likningen. Begge deler vil gått, lavere lønn og lønna vil her bli lavere enn i a) Pga den forsterkende effekten gjennom siste ledd og tender-modellen

Denne kolonne er forbeholdt sensor

This column is for external examiner

Oppgave 2

Antar her at vi bruker en enkel Modell med Imperfekt konkurranse. Setter først opp uttrykkene for lønn og pris, for vi finner likevektsledigheten og ser på AS og AD kurvene.

AS:

$$w = P^e - \delta_1 u + \delta_0 - \delta_{11} \Delta u + z_w$$

$$w = P^e + \delta_0 - \delta_1 u - \delta_{11} \Delta u + P - P + z_w$$

$$\checkmark (w - P)w = \delta_0 - \delta_1 u - \delta_{11} \Delta u - (P - P^e) + z_w$$

Dette er lønnettningkurven, alle variabler er skrevet på logform. Merk at dette er ett uttrykk for reallønn.

u - arbeidsledighet

Δu - endring i arbeidsledigheten fra forrige periode.

P - pris

z_w - andre variable som kan påvirke lønn

variable som er opphøyd i e , betyr forventninger.

kan nå gjøre det samme med pris:

$$P = w^e + \beta_0 - \beta_1 u - \beta_{11} \Delta u + z_p$$

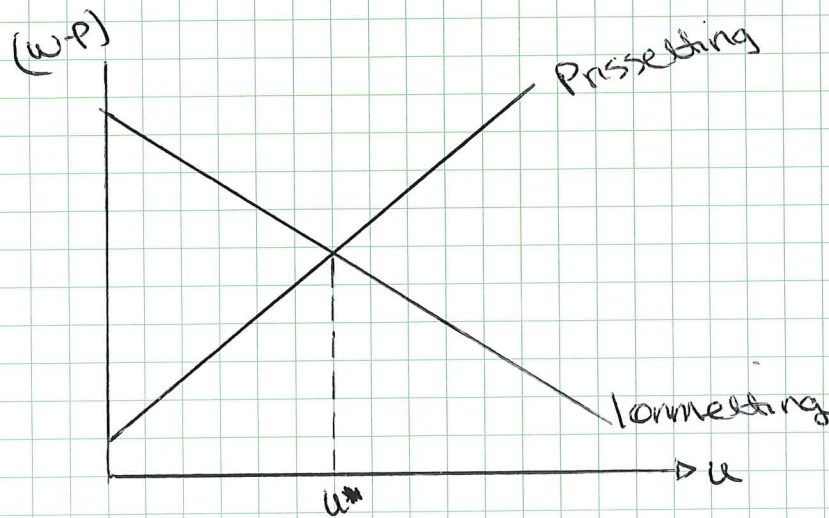
$$P = w^e + \beta_0 - \beta_1 u - \beta_{11} \Delta u + w - w$$

$$\checkmark (w - P)P = \beta_1 u - \beta_0 - z_p + \beta_{11} \Delta u + (w - w^e)$$

Denne kolonne er forbeholdt sensor

This column is for external examiner

Har nå funnet en stigende sammenheng mellom arbeidledighet og reallohn i prissettingskurven, og en fallende sammenheng i lønnettingskurven. Kan tegne dette grafisk:

Når prissetting er lik lønnetting har vi ~~arbeid~~ ledigheten.

Kan skrive denne analytisk:

Antar at $\Delta u = 0$, $p - p^e = 0$ og $w - w^e = 0$, dette er tilfellet i likevekt, slik at vi kan sette de to lik hverandre

$$\delta_0 - \delta_1 u + z w = \beta_1 u - \beta_0 - z p$$

$$u^* = \frac{\beta_0 + \delta_1 + z p + z w}{\beta_1 + \delta_1}$$

Strengt tatt

$$p_u = \delta_u = 0$$

(slip of the pen?)

For å finne faktisk ledighet antar vi fortsatt

$\Delta u = 0$ (skal bruke denne Mer i oppgave 2)

og sette $p - p^e = w - w^e$, pris og løn overarbeider er ekvivalente. Sette nå løn og pris lik hverandre

Denne kolonne er forbeholdt sensor

This column is for external examiner

$$\delta_0 - \delta_1 u - (P - P^e) + ZW = \beta_1 u - \beta_0 - ZP + (P - P^e)$$

$$u_t (\beta_1 + \delta_1) = \beta_0 + \delta_0 + ZW + ZP - 2(P - P^e)$$

$$u_t = u^* - \frac{2}{\beta_1 + \delta_1} (P - P^e)$$

ledigheten er en funksjon av likeveltsledigheten og prisavviket. Dersom ~~pr~~ pris er høyere enn forventet vil ledigheten være lavere enn likeveltsledigheten. Dette fordi en økning i pris i forhold til forventningene vil redusere lønna, noe som igjen reduserer ledigheten. Vi ønsker å finne et uttrykk for inflasjonen. Antar nå adaptive forventninger, slik at

$$(P - P^e) = P - P^e + P_{-1} - P_{-1} = (P - P_{-1}) - (P^e - P_{-1}) = \Delta P - \Delta P^e$$

antar at inflasjonen i går er lik forventet inflasjon

$$(P - P^e) = \boxed{\Delta P - \Delta P_{-1}}$$

setter dette inn i uttrykket for ledigheten

$$u_t = u^* - \frac{2}{\beta_1 + \delta_1} (\Delta P - \Delta P_{-1})$$

$$\Rightarrow \frac{2}{\beta_1 + \delta_1} (\Delta P - \Delta P_{-1}) = (u^* - u_t)$$

omvendt
2

Denne kolonne er forbeholdt sensor

This column is for external examiner

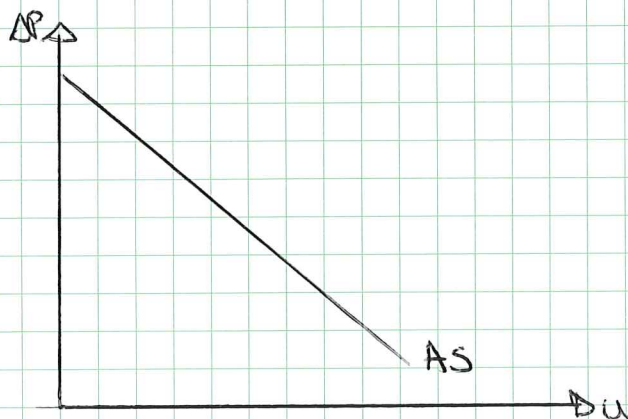
✓

$$\Rightarrow \Delta P - \Delta P_{-1} = - \frac{\beta_1 + \delta_1}{2} (u - u^*)$$

$$\Delta P = \Delta P_{-1} - \frac{\beta_1 + \delta_1}{2} (u - u^*)$$

Har nå funnet et uttrykk for inflasjonen, dette er AS-kurven, alle punktene i pris og lønnssetning markedet som gir likevekt. Har en negativ sammenheng mellom ledigheten og inflasjonen, fallende kurve:

✓

Ser at dersom $u = u^*$, har vi konstant inflasjon. Videre trenger vi en etterspørselside, AD-kurven:

Antar at etterspørselen er gitt ved

$$Y = Y\left(\frac{M}{P}, G, T\right) \text{ som på log form blir}$$

$$y = \sigma_0 + \sigma_1(m-p) + \sigma_2 g + \sigma_3 t$$

Hvor $(m-p)$ er realpengemengden. Videre antar vi en standard produktfunksjon

$$y = \alpha n + c$$

Denne kolonne er forbeholdt sensor

This column is for external examiner

Vi antar at produksjon under full synehetting er

$$\bar{y} = \alpha L + C \quad \text{og differansen} =$$

$$y - \bar{y} = \alpha(n - L) = \underline{\underline{-\alpha u}}$$

Setter dette inn for y i etterspørselen:

$$-\alpha u + \bar{y} = \sigma_0 + \sigma_1(m - p) + \sigma_2 g + \sigma_3 t$$

$$\alpha u = \bar{y} - \sigma_0 - \sigma_1(m - p) - \sigma_2 g + \sigma_3 t$$

Vi ønsker å se på endring og antar samtidig at

$$\Delta g = \Delta t = \Delta \bar{y} = 0$$

$$\Rightarrow \alpha u = -\sigma_0 - \sigma_1(m - p)$$

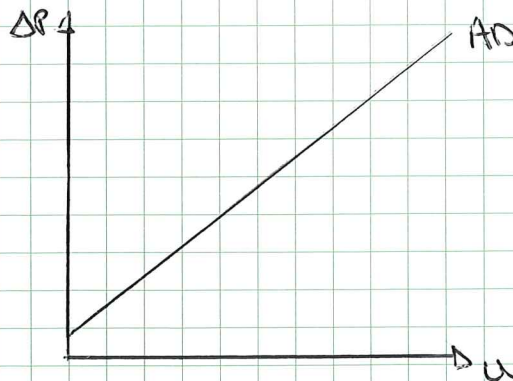
$$\Delta u = -\frac{\sigma_1}{\alpha} (\Delta m - \Delta p)$$

AD-kurven, som er en positiv sammenheng mellom arbeidledighet og inflasjon

✓

$$u = u_{t-1} - \frac{\sigma_1}{\alpha} (\Delta m - \Delta p)$$

✓

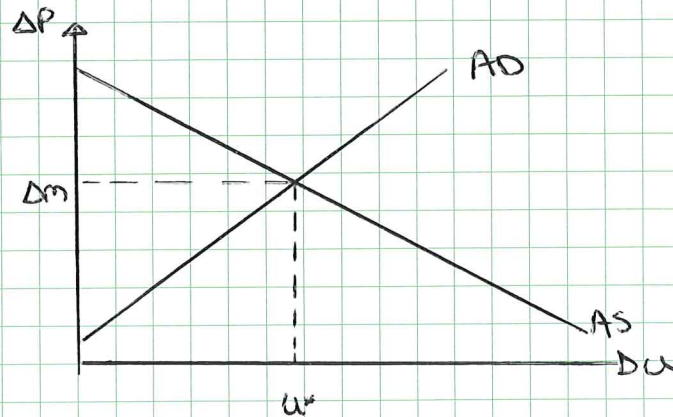

$$\Delta p = \frac{\alpha}{\sigma_1} (u - u_{t-1}) + \Delta m$$

Denne kolonne er forbeholdt sensor

This column is for external examiner

Kan nå sette de to kurvene inn i samme diagram og få et uttrykk for likevektsledigheten

Likevekt i markedet. Vi har ligningene for de to kurvene
 lik:

$$AS: \Delta P = \Delta P_{-1} - \frac{\beta_1 + \gamma_1}{2} (u - u^*)$$

$$AD: \Delta P = \frac{\alpha}{\sigma_1} (u - u_{t-1}) \quad \text{kan også skrives } u = u_{t-1} - \frac{\sigma_1}{\alpha} (\Delta M - \Delta P)$$

Ser først hva som skjer på kort sikt:

Antar et midlertidig negativt etterspørselsjokk $\Delta M_1 < \Delta M_0$

(dette kan for eksempel være fordi betalingen etterspur mindre penger, kaulje på grunn av de heller vil ha renter) Vi får da et skift utover i

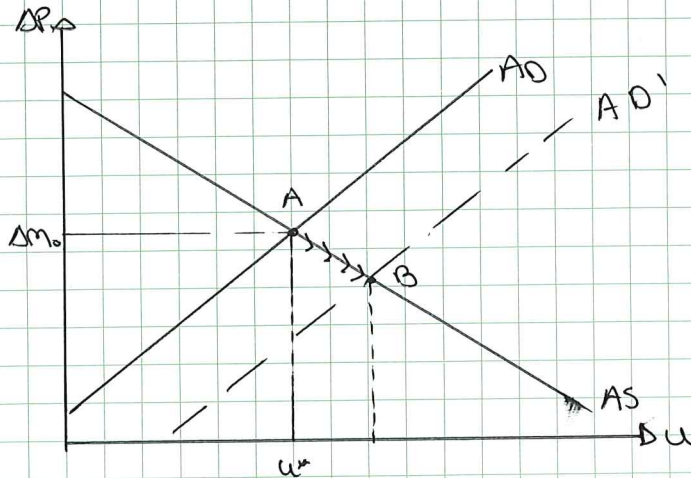
AD-kurven ser dette fordi

$$\frac{d\Delta P}{d\Delta m} \Big|_{AD} = 1 > 0 \quad \text{og når } \Delta M \text{ da går ned vil vi}$$

da få et negativt skift

Denne kolonne er forbeholdt sensor

This column is for external examiner

På kort sikt vil et Midlertidig ~~ø~~ negativt etterspørselsjudd
 redusere Inflasjonen $\Delta P = \Delta m_1 < \Delta m_0$ og øke arbeidledigheten
 Dette fordi at når etterspørselen går ned, reduserer
 produksjonen og arbeidledigheten vil øke. På kort
 sikt vil vi derfor ende opp i punkt B i grafen.

~~Ø~~ Analytisk har vi at arbeidledigheten er gitt ved

$$u_t = u^* - \frac{2}{\beta_1 + \alpha_1} (\Delta P - \Delta P_{-1})$$

$$\frac{du_t}{d\Delta P} = - \frac{2}{\beta_1 + \alpha_1} < 0$$

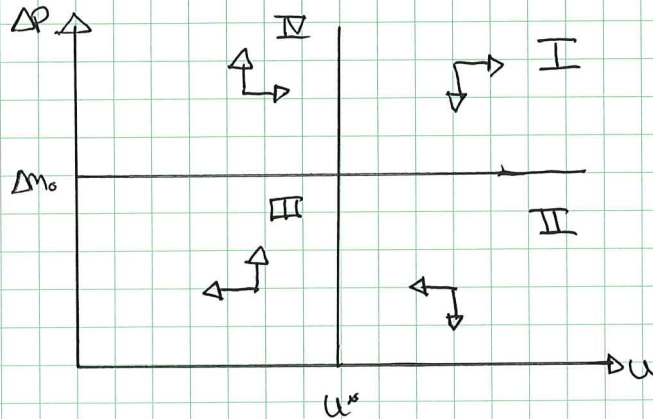
Siden Inflasjonen har gått ned gir dette en økning
 i arbeidledigheten.

På lang sikt derimot har vi at andre mekanismer
 vil sette i gang over tid, og siden sjøkket kun er
 Midlertidig vil vi få en bevegelse mot det gamle
 likevektspunktet. Skal nå analysere hva som
 skjer på lang sikt

Denne kolonne er forbeholdt sensor

This column is for external examiner

Sett først opp et faseomsdiagram for å analysere hva som skjer i de forskjellige utførelse

Regime II: Her er ledigheten større enn likevektsledigheten, dette gjør at lønnsene vil reduseres og inflasjonen går ned. I tillegg har vi at ~~real~~ realpengemengden er positiv, som er med på å redusere ledigheten.

Regime III: Her er fortsatt realpengemengden positiv, slik at arbeidsledigheten fortsatt vil reduseres. Men ledigheten har blitt så mye redusert at den er lavere enn likevektsledigheten og inflasjonen vil da den grunn begynne å stige.

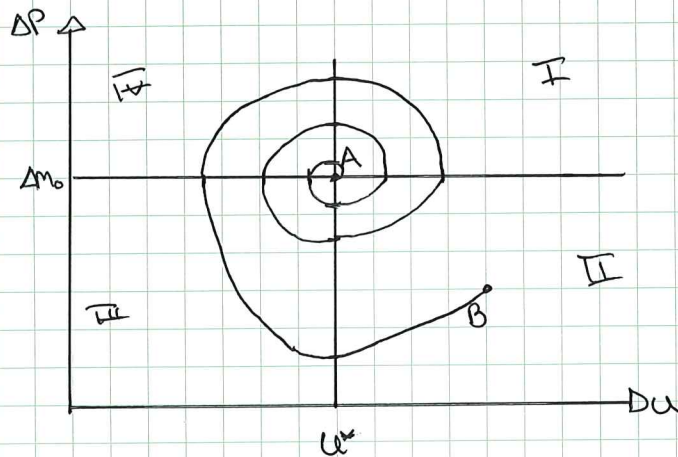
Regime IV: Her har inflasjonen blitt høyere enn pengemengden, det betyr at ledigheten vil øke i dette regime. Samtidig har ledigheten fortsatt under likevekt slik at inflasjonen vil øke

Denne kolonne er forbeholdt sensor

This column is for external examiner

Regime I: Her er ledigheten høyere enn likvekts ledigheten og inflasjonen vil da av den grunn reduseres. Samtidig er inflasjonen høyere enn pengemengden og ledigheten vil fortsatt øke.

Kan nå analysere hva som skjer på lang sikt etter et negativt etterspørselsjokk

Bævegemen fra punkt A til punkt B har vi forklart, det er utfallet på kort sikt av en reduksjon i ΔM . Når vi er i punkt B så vil ledigheten være høyere enn likevektsledigheten, slik at inflasjonen vil reduseres ytterligere, samtidig er inflasjonen lavere enn realpengemengden slik at den også vil reduseres denne prosessen fører til vi krysser linjen inn til regime III, nå har arbeidsledigheten blitt lavere enn likevektsledigheten slik at inflasjonen begynner å stige, arbeidsledigheten vil fortsette å reduseres frem til vi kommer inn i regime IV. Her har inflasjonen blitt høyere enn realpengemengden slik

Denne kolonne er forbeholdt sensor

This column is for external examiner

at ledigheten vil begynne og øke. Inflasjonen øker fortsatt inn til regime I. Her er ledigheten større enn likevels ledigheten og inflasjonen vil begynne å avta, ledigheten øker fortsatt. Disse prosessene fortsetter, men i avtakende grad frem til vi igjen befinner oss i punkt A i den opprinnelige likevekten.

2b) Det at enkelte land opplever at arbeidsledigheten er høy lang tid etter et sjokk kan vi forklare utifra uttrykket for ledighet som vi fant i starten av oppgaven og her inkludere Δu_t :

$$\delta_0 - \delta_1 u - (p - p^e) + z_w - \delta_{11} \Delta u = \beta_1 u - \beta_0 - z_p + (p - p^e) + \beta_{11} \Delta u$$

$$u(\delta_1 + \beta_1 + \delta_{11} + \beta_{11}) = \delta_0 + \beta_0 + z_w + z_p + (\delta_{11} + \beta_{11})u_{t-1} - 2(p - p^e)$$

$$u(\delta_1 + \beta_1 + \delta_{11} + \beta_{11}) = u^*(\beta_1 + \delta_1) + (\delta_{11} + \beta_{11})u_{t-1} - 2(p - p^e)$$

$$u_t = \frac{\beta_1 + \delta_1}{\delta_1 + \beta_1 + \delta_{11} + \beta_{11}} \cdot u^* + \frac{\delta_{11} + \beta_{11}}{\delta_1 + \beta_1 + \delta_{11} + \beta_{11}} \cdot u_{t-1} - \frac{2(p - p^e)}{\delta_1 + \beta_1 + \delta_{11} + \beta_{11}}$$

$$u_t = u^* + \underbrace{\frac{(\beta_{11} + \delta_{11})}{\beta_1 + \delta_1 + \beta_{11} + \delta_{11}}}_{\text{Hystereseffekt /}} (u_{t-1} - u^*) - \frac{2(p - p^e)}{\beta_1 + \delta_1 + \beta_{11} + \delta_{11}}$$

treghet i tilpassning

Størrelsen på $(\beta_{11} + \delta_{11}) > 0$ og $\beta_1 + \delta_1 > 0$ bestemmer hvor treg denne tilpassningen er

Denne kolonne er forbeholdt sensor

This column is for external examiner

~~Konklusjoner~~ Dersom $\delta_{11} + \beta_{11}$ er høy Men $\beta_{11} + \delta_{11}$ er lav, vil denne tregheten være veldig stor. Kan illustrere denne tilpassningen ved å trekke fra u_{t-1} på begge sider da får vi:

Det samme dersom $u_{t-1} < u^* \Rightarrow \Delta u > 0$

$$\Delta u = \frac{\beta_{11} + \delta_{11}}{\delta_{11} + \beta_{11} + \delta_{11} + \beta_{11}} (u^* - u_{t-1}) - \frac{2}{\delta_{11} + \beta_{11} + \delta_{11} + \beta_{11}} (p - p^e)$$

Ser her at dersom $u_{t-1} > u^*$ så vil $\Delta u < 0$, altså vil ledigheten justere seg mot likevektsledigheten.

Dersom Denne tilpassningen er raskere jo høyere

$\beta_{11} + \delta_{11}$ er og jo lavere $\beta_{11} + \delta_{11}$ er. Dersom

$\delta_{11} + \beta_{11} = 0$, så vil denne tilpassningen stje umiddelbart gitt priser og forventninger.

Dersom $\beta_{11} + \delta_{11} = 0$, så vil vi ikke ha noen tilpassning mot likevekten.

Mekanismer som kan bidra til denne tregheten er

1) Insiderdominerte fagtoening

- fagtoeningen bryr seg kun om lønn

- Bryr seg bare om synehatte medlemmer under forhandlinger

På denne måten vil arbeidledigheten holde seg høy,

da fagtoeningen bare bryr seg om lønn og de synehatte

medlemmene vil de sette ønsket lønn uten å tenke

på den riktige arbeidledigheten.

Denne kolonne er forbeholdt sensor

This column is for external examiner

✓

2) Uøstetlige Outsidere

- Her tenker jeg spesielt på langtidsledige. Mange som går ledige i lang tid mister viljen/motet til å søke jobber like effektivt som før. Dette gjør at det blir vanskeligere å få flere arbeidledige ut i jobb og arbeidledigheten vil kunne holde seg høy lenger. Jo lenger disse går arbeidledig, den mindre attraktive vil de kanskje bli for bedrifter

✓

3) Stigma ved arbeidledighet

Når det er få arbeidledige vil det være verre enn dersom det er mange. Når det er mange så blir det nesten "populært" å være arbeidledig. Man er mange i samme båt og det ~~er~~ føler kanskje ikke så ille som det ville gjort ellers. Man har da kanskje ikke så dårlig tid med å skaffe seg ny jobb at arbeidledigheten holder seg høy en periode

Denne kolonne er forbeholdt sensor

This column is for external examiner

Oppgave 3

Ser nå på en økonomi der det er lokale forhandlinger etter at de sentrale partene i arbeidslivet har satt tariff-lønna. Antar at tariff-lønna er satt lik q . Antar i dette tilfellet at fagforeningen kun er opptatt av lønn, og at nytten er lik lønna $V=W$. Antar en standard profittfunksjon for bedriften

$$\pi = R(N) - WN$$

Sett da opp Nash objektfunksjonen. Med forenkling

$$\Omega = \beta \ln(W - \bar{w}) + (1 - \beta)(R(N) - WN - \bar{\pi})$$

Maximer med hensyn på lønna:

$$\Omega_w \Rightarrow \beta \frac{1}{W - \bar{w}} - (1 - \beta) \frac{N}{R(N) - WN - \bar{\pi}} = 0$$

$$\Rightarrow \beta (R(N) - WN - \bar{\pi}) = (1 - \beta) N (W - \bar{w})$$

$$WN - WN\beta + WN\beta = \beta (R(N) - \bar{\pi}) + (1 - \beta) \bar{w} N$$

$$W = \beta \frac{R(N) - \bar{\pi}}{N} + (1 - \beta) \bar{w}$$

Ser at lønna avhenger av de to trusselpunktene $\bar{\pi}$ og $\bar{w}$, skal se på to forskjellige situasjoner hvor disse defineres forskjellig

Denne kolonne er forbeholdt sensor

This column is for external examiner

Tilfelle 1: Antar at den aktuelle lønnsformen ved konflikt er streik/lock out for fagforeningen. Da har vi at $\bar{\pi} = \bar{w} = 0$, setter dette inn i uttrykket for lønn:

$$w = \beta \frac{R(N)}{N}$$

I dette tilfellet er lønn uavhengig av tariff lønna, dette fordi at når fagforeningen streiker så er det ikke tariff lønna som ligger som grunnlag for minste lønn for fagforeningen. Her da at lønna avhenger av andelen forhandlingsmakt fagforeningen har, og totale lønn teller for bedriften fordelt på de ansatte.

~~Tilfelle 2: Antar at den aktuelle lønnsformen ved konflikt er streik/lock out for fagforeningen. Da har vi at $\bar{\pi} = \bar{w} = 0$, setter dette inn i uttrykket for lønn:~~

Kan se på lønnglidningen/løningen for lønna

$$d = w - q$$

$$d = \beta \frac{R(N)}{N} - q$$

Dersom tariff lønna er høy vil ikke lønsmøknungen ha vært like høy som dersom den var lav. Her avhenger ikke lønn av tariff lønna, Men lønnglidningen gjør det

Denne kolonne er forbeholdt sensor

This column is for external examiner

Tilfelle 2: Antar i dette tilfellet at alvjanntormen til fagforeningen ved konflikt er å "gå salte", eller med andre ord, ~~ikke~~ ikke jobbe for full markis. Antar da at fagforeningen får tarifflooma frem til en lønn er blitt bestemt, trusselpunktet til fagforeningen blir da $\bar{w} = q$ og at lnteltene til bedriften vil være redusert når arbeiderne ikke jobber like hardt: $\bar{\pi} = \theta R(N) - qN$, setter nå disse inn for lønna

$$w = \beta \frac{R(N) - (\theta R(N) - qN)}{N} + (1 - \beta)q$$

$$w = \beta(1 - \theta) \frac{R(N)}{N} + q\beta + q - q\beta$$

✓

$$w = \beta(1 - \theta) \frac{R(N)}{N} + q$$

I dette tilfellet vil lønna være uavhengig av tarifflooma. Fordi i dette tilfellet er det lønna de får under konflikt og fagforeningen vil ikke godta noe som er lavere enn tarifflooma. Derfor dersom tarifflooma er høy vil også lønna være det. Kan se på lønnglidningen også i dette tilfellet

$$d = \beta(1 - \theta) \frac{R(N)}{N} + q - q = \beta(1 - \theta) \frac{R(N)}{N}$$

✓

I dette tilfellet vil forskjellen i lønn være uavhengig av tarifflooma fordi dersom lønna er lavere enn tarifflooma vil også lønna være like mye som vil gi akkurat samme lønnglidning.